

CERTIFICACIONS AMBIENTALS

de producte i d'organitzacions
per guanyar competitivitat

Can Muntanyola
Centre de Serveis
a les Empreses

De què parlem, quan parlem de certificacions en sostenibilitat?

Les **ecoetiquetes i les declaracions ambientals de producte o les certificacions de l'organització** són una eina molt útil que acredita la interacció amb el medi ambient del producte o servei d'una organització.

El seu objectiu principal és informar a l'usuari sobre la menor incidència ambiental adversa d'un determinat article o servei. En funció dels grups d'interès de cada empresa i dels mercats, les empreses poden triar entre un **ampli ventall de certificacions ambientals**.

Existeixen diferents graus de compromís i obligacions en funció de la certificació per la que s'opti. Però iniciar un procés de certificació pot ser en sí mateix una millora que ajuda a **orientar-se cap a la sostenibilitat**. La majoria de les certificacions incorporen revisions periòdiques i millores addicionals de forma contínua

Els tipus principals són:

- Etiquetes i declaracions de producte i servei
- Certificacions d'organització (sistemes de gestió ambiental)

Les certificacions comporten nombroses avantatges a l'empresa

- S'atén la nova demanda dels consumidors i els nous patrons de compra pública verda
- Facilita la fidelització dels clients
- Millora l'eficiència en l'ús dels recursos
- Potencia la comunicació tant externa com interna
- Proporciona major implicació dels treballadors
- Millora la imatge de l'organització, afavorint la diferenciació
- Comporta el compliment de la legislació ambiental
- Dona compliment als ODS (objectius de desenvolupament sostenible)

Una part creixent del mercat demana un canvi en els models de producció de les empreses cap a productes i serveis més sostenibles.

- El **73%** dels ciutadans ja pren decisions de consum per motius ètics i de sostenibilitat.
- El **60%** dels consumidors enquestats van dir que no troben prou informació sobre els productes.
- Al **52%** dels enquestats els costa reconèixer quines empreses tenen un compromís real amb el medi ambient i les causes socials.

Font: Informe d'OCU i NESI sobre consum sostenible, 2019

Les certificacions són mecanismes per donar garanties al mercat que els models de producció són més sostenible i esdevenen les eines més potents per evitar la percepció de que s'està fent "greenwashing".

El greenwashing són aquelles actuacions de comunicació i marketing encaminades a crear una imatge sostenible de l'empresa mentre la seva activitat no ho és.

Tipus d'etiquetes ambientals de productes o serveis

Alguns exemples

Les etiquetes tipus I (regulades per l'ISO 14.024)

Són aquelles etiquetes o certificats que una entitat externa, independent i acreditada atorga a un producte per donar fe que aquell té menys afectació sobre el medi ambient, tenint en compte tot el seu cicle de vida, que altres que no disposen del certificat.

Xarxa mundial d'etiquetatge ecològic (GLOBAL ECOLABELING NETWORK)

Associació internacional de sistemes multi-criteri d'etiquetatge ecològic:

www.globalecolabelling.net

Etiqueta Ecològica Europea (ECOLABEL)

Sistema voluntari d'ecoetiquetatge de la CE. Té 23 categories. A Catalunya la tramita el Servei de Qualificació Ambiental de la DG de Qualitat Ambiental.

environment.ec.europa.eu/topics/circular-economy/eu-ecolabel-home_en

Comité d'Agricultura ecològica

Segell atorgat per les diferents CCAA, comporta el d'Agricultura Ecològica de la Unió Europea: www.ccpae.org (Catalunya)

Distintiu de Garantia de Qualitat Ambiental de la Generalitat de Catalunya

Reconeix productes i serveis que superen determinats requeriments de qualitat ambiental. Té 30 categories. mediambient.gencat.cat

Les etiquetes de tipus II (regulades per l'ISO 14.021)

Són auto-declaracions que el propi fabricant del producte s'atorga a ell mateix, sense la intervenció d'entitats externes, una etiqueta d'acord amb els seus propis objectius.

Normalment es refereix a una fase del cicle de vida o en un aspecte concret del producte (per exemple: biodegradable, reciclable, etc.).

RECICLAT

L'auto-declaració d'etiquetatge ecològic més comunament utilitzada és el símbol de Möbius que indica que el producte ha estat reciclat. És el seu interior hi ha un nombre que indica el tant per cent de material reciclat que ho compon, en cas de no tenir número indica que es recicla i no pas reciclat.

Exemples d'auto-declaració de fabricant o eco-etiqueta tipus II: Carrefour i LG,

les empreses els atorguen als seus productes que compleixen amb els que estableixen.

Les etiquetes tipus III (regulades per l'ISO 14.025)

Es tracta d'un informe tècnic que resumeix les dades més significatives del comportament ambiental d'un producte o servei. És una declaració ambiental, un inventari de dades ambientals quantificades del producte i el seu procés.

The International EPD System

El Sistema Internacional EPD® té com a objectiu principal ajudar i donar suport a organitzacions perquè comuniquin l'exercici ambiental dels seus productes (béns i serveis) d'una manera creïble i comprensible. Es poden consultar casos i models a: www.environdec.com/library

Taula resum dels principals certificats ambientals de producte

	Tipo I Ecoetiquetes	Tipo II Autodeclaracions	Tipo III Decl. Ambiental
ISO	ISO 14024	ISO 14021	ISO 14025
Cicle de vida	No	No	Sí
Informació ambiental que es mostra	Poca	Variable	Molta
Reconeixement (B2B)	Alt	Mig	Alt
Reconeixement (B2C)	Mig	Alt	Baix
Compra verda	Sí	No	Sí
Requisits ambientals a complir	Sí	Voluntari	Sí
Verificació externa	Sí	No	Sí
Fiabilitat	Alta	Mitjana	Alta
Cost	Mig/Alt	Mig	Alt

Hi ha a prop de **500** ecoetiquetes certificades en tot el món.

El **35%** han estat creades els darrers 10 anys.

Font: Ecolabel Index

→ Compra pública verda i Ecoetiquetes

Les ecoetiquetes tenen un paper molt important en el desenvolupament de les especificacions tècniques i els criteris d'adjudicació de les contractacions públiques, i en la verificació del compliment.

En tipologies de certificacions de producte (III), la Unió Europea està creant l'**EU Environmental footprint product**.

Es tracta d'un nou mètode (en desenvolupament) per mesurar l'exercici ambiental de qualsevol bé o servei al llarg del seu cicle de vida, amb l'objectiu de facilitar que els consumidors reconeixin com de respectuós amb el medi ambient és un producte (PEF) o organització (OEF).

El mètode pot cobrir potencialment 14 categories d'impacte, entre les quals hi ha el canvi climàtic. Les categories d'impacte rellevants són diferents per a diferents sectors o categories de productes.

Les certificacions de les organitzacions permeten integrar l'estratègia ambiental en l'estratègia global de l'empresa

Els sistemes de gestió tenen com a objectiu regular i certificar l'actuació de les organitzacions en determinats aspectes. Els sistemes de gestió ambiental i les seves certificacions són una **eina eficaç per demostrar el compliment de les empreses dels compromisos que adquireixen pel que fa al medi ambient**. Entre totes, destaquem:

De les sigles en anglès "Eco-Management and Audit Scheme", EMAS és un distintiu d'excel·lència, públic i d'àmbit europeu, a la **gestió ambiental** i defineix un esquema de gestió i auditoria ambientals obert a qualsevol tipus d'organització a nivell internacional i independentment de la seva activitat.

Beneficis per a l'organització, en particular:

- Millora la reputació davant dels clients, treballadors, inversors, etc.
- Millora la gestió empresarial, incorporant instruments estratègics de la gestió ambiental com la millora de la comunicació, la formació i capacitat del personal, el control d'incompliments o l'ús d'indicadors.
- Estalvia costos a partir del control i optimització que implica la gestió ambiental sobre el consum de matèries primeres i energia.
- Ajuda a complir la legislació.
- Es un element de motivació i integració del personal .

Requisits de l'EMAS

Els principals requisits segons EMAS no contemplats a la ISO 14001 son:

- La implantació per centres productius del sistema de gestió ambiental.
- Els objectius i fites han de garantir millores a l'actuació ambiental.
- Obligació de fer una "Declaració Medi ambiental" pública.

És una certificació internacional privada que permet a les empreses demostrar el compromís assumit amb la protecció del medi ambient mitjançant la gestió dels riscos mediambientals associats a l'activitat desenvolupada. La certificació ISO 14001 es basa en la metodologia del cicle PDCA (Planificar-Fer-Verificar-Actuar).

És aplicable a qualsevol organització, independentment de la mida, el tipus i la naturalesa, i s'aplica als aspectes ambientals de les seves activitats, productes i serveis que l'organització determina que pot controlar o influir considerant una perspectiva del cicle de vida.

Beneficis per a l'organització, en particular:

- Ajuda a funcionar de manera més eficient i responsable
- Facilita el compliment amb la legislació
- Demostra el compliment dels compromisos ambientals
- Ofereix una avantatge competitiva en concursos i contractes
- Millora la gestió dels riscos ambientals
- Ajuda a l'ecodisseny
- Guanya en eficiència en consum de matèries primeres

Requisits de la norma ISO 14001

- Documentació
- Lideratge i compromís
- Comprensió del context de l'organització
- Identificació i comunicació amb totes les parts interessades
- Avaluació de riscos, les oportunitats i les accions
- Visió de cicle de vida

B Corp és una certificació privada per a empreses mercantils que fa referència al rendiment social i ambiental. L'atorga B Lab, una organització sense ànim de lucre.

Beneficis per a l'organització, en particular:

- Propòsit: permet afirmar el propòsit de generar un impacte social positiu i el compliment d'elevats estàndards socials, ambientals i comunitaris.
- Millora continuada: a través del Programa Camí+B es comprenen els impactes i les noves oportunitats.
- Posicionament: per la creixent difusió als mitjans de comunicació i esdeveniments lligats al món empresarial
- Aliances: es passa a formar part d'una comunitat global basada en la interdependència i la col·laboració.
- Atraure talent: el talent busca treballar per un propòsit i no només per un salari.

Requisits de les empreses BCorp

Una diferència important respecte de la resta de certificacions és la incorporació d'elements socials i comunitaris entre els aspectes rellevants. Cal que l'empresa faci públic l'informe d'avaluació.

Entrar en un procés de certificació és una decisió estratègica: cal analitzar les capacitats i l'oportunitat, i tenir compromís.

Cal buscar exemples a la indústria i a conversar amb altres empreses certificades.

Més enllà de l'obtenció final del certificat, el procés pot ser en sí mateix molt enriquidor.

Certified

Corporation

Cal considerar el que aporta la certificació de servei:

- És una eina completa de gestió
- Aporta els beneficis de la millora contínua
- És compatible amb altres ISO's
- Aporta imatge i compromís com a organització

però

- És més complexa d'obtenir
- Té costos associats més elevats
- No es pot associar a un producte o servei

Font: ECOGESA

Quina certificació és la més adequada per la meva organització?

La que tingui un millor retorn per a la meua organització. Per això s'ha de valorar:

- Quins objectius vull assolir amb la certificació ambiental
- Quins són els meus impactes ambientals més significatius
- Quines certificacions valorar més el mercat
- Quines certificacions són aplicables a la meua empresa
- Quin certificat és més fàcil d'obtenir

Font: ECOGESA

Infografia sobre
organitzacions compromeses

Aquest Programa ofereix eines, suport i reconeixement a aquelles organitzacions que tenen instal·lacions i/o operacions a Catalunya i que de manera voluntària volen establir un compromís per a reduir les seves emissions de GEH.

Mitjançant un Acord, les organitzacions que s'adhereixen es comprometen a fer un seguiment de les seves emissions de GEH i establir anualment mesures per a reduir-les.

Els **principals beneficis** de participar en aquest Programa:

- Identificar, controlar i reduir diferents vectors ambientals de l'organització (consums energètics, consum aigua, generació residus) i comunicar l'impacte en una mateixa unitat, emissions de gasos amb efecte d'hivernacle. Això permet reduir la factura energètica i disminuir la dependència de recursos fòssils i de la vulnerabilitat associada a increments potencials del seu preu.
- Visualitzar el compromís de l'organització amb temes de canvi climàtic.
- Facilitar la comunicació de dades d'emissions de GEH fruit de requeriments de clients, ciutadania i d'altres agents socials i econòmics.
- La implementació gradual i contínua de mesures de reducció d'emissions i millora la gestió ambiental gràcies a la implicació de proveïdors i clients de l'organització.

Bonificacions en taxes ambientals

Pels establiments que formen part del Programa d'acords voluntaris afectats per les taxes de l'autorització ambiental d'activitats, de l'autorització d'emissions de GEH i de les inspeccions del Pla d'inspecció ambiental es preveuen bonificacions del 50% en la quota.

També preveuen bonificacions de fins al 75% en la quota, pel fet de disposar del certificat de registre al sistema de gestió i auditoria mediambiental de la Unió Europea (EMAS).

CALCULADORA D'EMISSIONS PER ORGANITZACIONS

Permet calcular les emissions d'una organització mitjançant una estructura basada en la classificació de les emissions en directes i indirectes

La Calculadora 2022 és útil per a qualsevol organització (dins i fora del programa d'acords) i és l'eina recomanada per a l'elaboració de l'inventari d'emissions GEH de les organitzacions adherides al Programa d'acords voluntaris per a la reducció d'emissions de GEH.

La Calculadora inclou els últims factors d'emissió disponibles, i permet estimar les emissions associades a una activitat de forma automatitzada a partir de les dades d'activitat.

canviclimatic.gencat.cat/ca/actua/calculadora_demissions

Cal tenir present comunicar tot el que es fa:

s'ha de [fer i comunicar](#) (clau del comportament sostenible i amb capacitat de lideratge) i seguir fent millores

I recordar que existeixen múltiples estratègies a l'abast de les empreses per millorar l'estratègia en sostenibilitat:

- Integració de funcions en un mateix producte
- Creació de producte orientat a la servitització
- Model de negoci basat en l'accés a l'ús
- Materials de baix impacte
- Ús de tècniques de producció eficients
- Disseny orientat a la reutilització
- Disseny pensat pel desmuntatge
- Disseny pensat per reciclatge i recuperació
- Estandardització de peces i components
- Baix consum energètic en l'ús del producte
- Reducció de consumibles necessaris per l'ús
- Envàs i embalatge reduït en pes/volum
- Envàs i embalatge optimitzat
- Disseny logístic de distribució eficient
- Disseny logístic basat en renovables
- Producte fàcilment reciclable
- Producte sense components perillosos
- Eliminació segura del productes

Can Muntanyola
Centre de Serveis
a les Empreses

Contacta amb nosaltres si necessites suport:

Granollers Mercat, Servei d'Empresa i Emprenedoria
Promoció Econòmica, Ajuntament de Granollers
Carrer Camí del Mig, 22 Polígon Palou Nord
08401 Granollers + 34 93 861 4783

empresagm@granollers.cat

www.canmuntanyola.cat

A la Plataforma GRID Granollers es pot trobar més informació,
entre d'altres, sobre projectes cooperatius en aquest àmbit.

www.gridgranollers.com

Per a més informació sobre serveis relacionats amb la temàtica
i/o d'altres oferts podeu consultar el Catàleg de serveis a la
indústria de Granollers Mercat en el següent enllaç:

***www.canmuntanyola.cat/programes-destacats/
apunts-tecnics-per-la-industria.html***

Ajuntament
Granollers

granollersmercant

Fitxes publicades:

Autocosum
Servitització
Comptabilitat energètica
Quantificació ambiental
Transformació digital
Certificacions ambientals

Properament:

Contractes Bilaterals
Mesura i accés a dades de consum energètic
Gestió de la demanda

Amb el suport de:

